Chương trình Giảng dạy Kinh tế Fulbright

Học kỳ Xuân, 2012

KINH TẾ HỌC KHU VỰC CÔNG

Bài tập 1. Kinh tế học về thuế

Ngày phát bài tập: 12/3/2012

Ngày nộp bài tập; 19/3/2012

Câu hỏi 1:

Luật thuế Bảo vệ môi trường được Quốc hội thông qua ngày 15/11/2010 và chính thức có hiệu lực ngày 1/1/2012. Có rất nhiều ý kiến xung quanh luật thuế này và cuộc tranh luận vẫn chưa ngã ngũ. Trên báo Dân Trí (điện tử) có bài viết (được đính kèm theo đây), có tựa đề "*Thuế môi trường: dân đóng*" của tác giả Thu Sương, cho rằng người dân gánh chịu phần lớn gánh nặng thuế. Hãy đọc bài báo và trả lời các câu hỏi sau đây:

a) Theo bạn luật thuế bảo vệ môi trường là được xếp vào loại thuế nào: trực thu hay gián thu, lũy tiến hay lũy thoái? Vì sao?
b) Theo bạn luật thuế này có công bằng đối với trường hợp của công ty bao bì Vafaco không? Bằng các hiểu biết về thuế và môi trường (kết hợp với các giả định – nếu cần thiết) bạn hãy chứng minh lập luận của mình.
c) Theo biểu tính thuế tuyệt đối ở Điều 8 Luật thuế bảo vệ môi trường thì: mức thuế đối với xăng (trừ etanol) là 1.000 – 4.000 đông/lít trong khi đó thuế suất này đối với dầu Diezel là 500 – 2.000 đồng /lít. Thuế suất này có công bằng đối với người sử dụng xăng làm nhiên liệu hay không? Bằng các hiểu biết về thuế và môi trường (kết hợp với các giả định – nếu cần thiết) bạn hãy chứng minh lập luận của mình.
d) Bạn có đồng ý với kết luận của bài báo? Theo bạn ai là người chịu gánh năng thuế thực sự trong trường hợp này? Hãy đưa ra những lập luận thuyết phục để bảo vệ quan điểm của mình.
e) Theo bạn có khả năng mở rộng cơ sở thuế của luật thuế này không? Nếu có, hãy đề nghị một vài đối tượng tiềm năng để mở rộng cơ sở thuế. Hãy phân tích lập luận của mình dựa trên tính khả thi của phương án.

Câu hỏi 2:

Luật thuế Sử dụng đất phi nông nghiệp đã được Quốc hội thông qua ngày 17/6/2010 và chính thức có hiệu lực ngày 1/1/2012. Theo luật này số thuế phải nộp hàng năm sẽ được xác định dựa trên căn cứ là diện tích đất, giá đất và thuế suất bậc thang theo tỷ lệ phần trăm(%) tính trên giá đất. Với thuế suất như vậy, luật thuế này kỳ vọng sẽ góp phần tăng cường quản lý nhà nước đối với sử dụng đất phi nông nghiệp, khuyến khích tổ chức/cá nhân sử dụng đất tiết kiệm, hiệu quả. Ngoài ra, luật thuế này còn được sử dụng như một công cụ để hạn chế đầu cơ đất đai, khuyến khích thị trường bất động sản phát triển lành mạnh.

Biểu thuế suất.

Bậc thuế	**Diện tích đất tính thuế (m^2)**	**Thuế suất (%)**
1	Diện tích trong hạn mức	0,03
2	Phần diện tích vượt không quá 3 lần hạn mức	0,07
3	Phần diện tích vượt trên 3 lần hạn mức	0,15

Ngoài ra, khoản 6 điều 7 của luật này quy định: "Đất sử dụng không đúng mục đích, đất chưa sử dụng theo đúng quy định áp dụng mức thuế suất 0,15%. Trường hợp đất của dự án đầu tư phân kỳ theo đăng ký của nhà đầu tư được cơ quan nhà nước có thẩm quyền phê duyệt thì không coi là đất chưa sử dụng và áp dụng mức thuế suất 0,03%."

Sau khi nghiên cứu những thông tin trên hãy trả lời các câu hỏi sau đây:

a) Thuế sử dụng đất phi nông nghiệp thuộc loại thuế nào: trực thu hay gián thu? Thuế suất lũy tiến hay lũy thoái? Giải thích các lập luận của bạn?
b) Ai là người chịu tác động của chính sách thuế này? Gánh nặng thuế được phân bổ như thế nào? Chúng minh các lập luận của bạn bằng các công thức hay đồ thị khi cần thiết.
c) Theo bạn luật thuế này có gặp khó khăn gì về vấn đề hành thu không? Vì sao?

Câu hỏi 3:

Vào năm 2010 sản lượng cà phê ở Việt Nam là 1.000.000 tấn và giá tại nông trường cà phê là 45 triệu đồng/tấn. Hầu hết cà phê ở Việt Nam đều được trồng với quy mô nhỏ lẻ tại một số tỉnh Tây Nguyên như Lâm Đồng, Dak Lak, Pleiku.

a) Trong ngắn hạn hệ số co dãn của cung cà phê rất thấp khoảng 0,2 và giá trị này đối với phía cầu là -2. Hãy tính số thu thuế của chính phủ, giá nhà sản xuất bán ra, giá người mua phải trả và gánh nặng thuế quá mức đối với hai kịch bản là thuế suất 5% và 10%.
b) Trong dài hạn hệ số giãn của cung cà phê xấp xỉ 1 nhưng hệ số co giãn của cầu cà phê là -10. Giả sử các số liệu là chính xác, hãy xác định mức thuế suất sao cho số thu thuế của chính phủ là cao nhất? Tính số thu thuế, gánh nặng thuế quá mức trong trường hợp này.

Thuế môi trường: Dân đóng!

Chủ Nhật, 01/01/2012 22:17

Luật Thuế Bảo vệ môi trường chính thức có hiệu lực từ ngày 1-1-2012 nhưng các văn bản dưới luật, hướng dẫn thực hiện vẫn rối như tơ vò

Căng thẳng nhất có lẽ là những doanh nghiệp sản xuất bao bì, bởi đây là nhóm mặt hàng tiêu thụ khá lớn và bị đánh thuế nặng nhất, từ 170% - 200%. Chính vì vậy, khi mới manh nha xuất hiện dự thảo luật, nhiều doanh nghiệp đã tìm hướng phát triển các loại túi thân thiện với môi trường như túi vải không dệt, túi tự hủy… tuy nhiên hiện chưa một cơ quan chức năng nào dám công nhận tính thân thiện với môi trường của các sản phẩm này.

Ngồi trên lửa

Công ty Cổ phần Bao bì Vafaco (Công ty Vafaco) là một trong những đơn vị sản xuất sớm và phân bố rộng rãi loại túi nhựa phân hủy sinh học. Ông Nguyễn Phước Đông, Giám đốc Công ty Vafaco, cho biết loại túi này sử dụng phụ gia Reverte nên có khả năng phân hủy sinh học. Năm 2008, Vafaco đã gửi mẫu đến Tập đoàn Wells Plastic Limited (tập đoàn hóa chất lớn của Anh Quốc), đến năm 2010 thì nhận được giấy chứng nhận chất lượng sản phẩm của tập đoàn này. Vafaco đã đưa loại túi này vào sử dụng trong hơn 50 siêu thị, doanh nghiệp trên địa bàn TPHCM và đang đàm phán để đưa sản phẩm này vào nhiều hệ thống siêu thị lớn khác. Tuy nhiên, ông Đông thừa nhận túi nhựa phân hủy sinh học chưa được công nhận chất lượng bởi bất kỳ cơ quan chức năng nào của Việt Nam. Vì vậy, khi thực hiện Luật Thuế Bảo vệ môi trường, sản phẩm mà Vafaco "dày công nghiên cứu" cũng phải chịu mức thuế chung như các loại túi ni lông khác: 40.000 đồng/kg.

Đây cũng là tình trạng chung của nhiều doanh nghiệp sản xuất bao bì hiện nay. Bởi theo quy định, chỉ có loại túi đáp ứng tiêu chí thân thiện với môi trường theo quy định của Bộ Tài nguyên - Môi trường mới được miễn thuế bảo vệ môi trường. Dẫu vậy, thế nào là thân thiện với môi trường, không chỉ Việt Nam mà cả thế giới cũng chưa thể định lượng nên Bộ Tài nguyên - Môi trường cũng chưa thể đưa ra quy định cụ thể. Một số nước trên thế giới chấp nhận và công bố tiêu chí cho các loại túi tự hủy. Theo TS Lê Văn Khoa (ĐH Bách khoa TPHCM), các tiêu chí này có thể áp dụng vào Việt Nam nhưng cũng khó lòng cho các doanh nghiệp thực hiện vì trong nước chưa có bất kỳ trung tâm nào có thể phân tích, đánh giá khả năng phân hủy sinh học của các loại bao bì, còn nếu đưa sản phẩm ra các trung tâm nước ngoài phân tích sẽ tốn rất nhiều thời gian (1-2 năm mới có kết quả) và chi phí.

Ai phải móc hầu bao?

Không chỉ có túi thân thiện với môi trường, xăng sinh học (E5, E10) được các đơn vị kinh doanh xăng dầu đưa ra thị trường như một giải pháp thân thiện với môi trường thay thế xăng có nguồn gốc hóa thạch. Tuy nhiên, ngoài các quy định chung về chất lượng sản phẩm hàng hóa xăng dầu, loại nhiên liệu này cũng chưa được chứng nhận pháp quy về tính thân thiện môi trường. Ngược lại, nhiều tổ chức quốc tế khuyến cáo việc sản xuất loại xăng này sẽ tác động lớn đến an ninh lương thực. Mặt khác, sau hàng loạt vụ cháy nổ phương tiện giao thông thời gian gần đây đã xuất hiện nhiều luồng ý kiến cho rằng việc sử dụng xăng sinh học nhưng không chú ý đến sự tương thích của động cơ cũng là một trong những nguyên nhân. Điều này dẫn đến sự lo ngại cho những người đã- sẽ sử dụng xăng sinh học.

Luật Thuế Bảo vệ môi trường xây dựng trên nguyên tắc: Người gây ô nhiễm phải trả tiền và câu trả lời rõ ràng là người tiêu dùng. Khi dòng sản phẩm này bị đánh thuế cao, người tiêu dùng sẽ sử dụng tiết kiệm hoặc lựa chọn các dòng sản phẩm khác, khi đó sẽ thúc đẩy các nhà sản xuất nghiên cứu để hạn chế sử dụng các nguyên liệu hóa thạch, gây hại cho môi trường. Đó là mục tiêu của luật. Danh mục 8 nhóm hàng hóa chịu thuế môi trường đều thuộc loại thiết yếu với người dân, nhất là những người lao động nên sẽ tác động lớn đến ý thức và hành vi tiêu thụ của người dân. Tuy nhiên, điều đáng nói là hiện nay các nhóm hàng hóa này vẫn chưa có những dòng sản phẩm thay thế thực sự. Như vậy, người dân đang gây ô nhiễm và trả tiền một cách bắt buộc mà không có sự lựa chọn nào khác.

8 nhóm mặt hàng phải chịu thuế môi trường

1- Xăng, dầu, mỡ nhờn (gồm xăng, nhiên liệu bay, dầu diesel, dầu hỏa, dầu ma dút, dầu nhờn, mỡ nhờn): Từ 300 - 4.000 đồng/lít.

2- Than đá (than nâu, than an-tra-xít, than mỡ…): Từ 10.000 - 50.000 đồng/tấn.

3- Dung dịch hydro-chloro-fluoro-carbon: Từ 1.000 - 5.000 đồng/kg.

4- Túi ni lông thuộc diện chịu thuế: Từ 30.000 - 50.000 đồng/kg.

5- Thuốc diệt cỏ thuộc loại hạn chế sử dụng: Từ 500 - 2.000 đồng/kg.

6- Thuốc trừ mối thuộc loại hạn chế sử dụng: Từ 1.000 - 3.000 đồng/kg.

7- Thuốc bảo quản lâm sản hạn chế sử dụng: Từ 1.000 - 3.000 đồng/kg.

8- Thuốc khử trùng kho thuộc loại hạn chế sử dụng: Từ 1.000 - 3.000 đồng/kg.

Thu Sương

(Nguồn: http://nld.com.vn/2012010110102566p0c1002/thue-moi-truong-dan-dong.htm)